

แผนบริหารจัดการ ความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบน จากการปฏิบัติหน้าที่

ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต
สำนักงาน ปปง.

 0 2219 3600 ต่อ 4051

 www.amlo.com/acoc

 acoc@amlo.go.th

ประกาศสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
เรื่อง แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่
ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ด้วยสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) ได้จัดทำกรอบ แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต โดยการวิเคราะห์กระบวนการที่อาจเกิดความเสี่ยงการทุจริต พร้อมกับกำหนดมาตรการในการควบคุมเพื่อป้องกันมิให้เกิดการทุจริตภายในองค์กร เป็นการเสริมสร้างการป้องกันและต่อต้านการทุจริตให้กับเจ้าหน้าที่สำนักงาน ปปง. เพื่อยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้เกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้

ดังนั้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และเป็นการป้องกันมิให้เกิดการทุจริตในการปฏิบัติงาน เสริมสร้างองค์กรให้ปราศจากการทุจริตและประพฤติมิชอบ จึงประกาศใช้แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่ ของสำนักงาน ปปง. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ และให้ทุกหน่วยงานภายในสำนักงาน ปปง. ถือปฏิบัติตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตอย่างเคร่งครัด

ประกาศ ณ วันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๙

(นายเทพสุ บวรโชติदार)

เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

คำนำ

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) ได้ขับเคลื่อนให้หน่วยงานภาครัฐ มีระบบ มาตรการ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต โดยมีศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) ซึ่งเป็นกลไกภายใต้ศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนหน่วยงานภายในสังกัด/กำกับทั้งหน่วยงานระดับกรม/เทียบเท่า รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจังหวัด เพื่อเป็นการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐ โดยให้การประเมินความเสี่ยง การทุจริต เป็นเครื่องมือในการป้องกัน สกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ และเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐสามารถนำมาตราการในการป้องกันการทุจริต (Corruption Risk Control) ไปสู่การปฏิบัติให้เห็นผลเป็นรูปธรรม อันจะส่งผลให้ปัญหาการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐลดลง ประชาชน และชาวต่างชาติมีความเชื่อมั่นต่อการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ และส่งผลให้ค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยสูงขึ้นต่อไป

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ป.ง.) ในฐานะเป็นหน่วยงานภาครัฐที่ต้องขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จึงได้จัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่นี้จะเป็นประโยชน์กับเจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไป

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต
สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

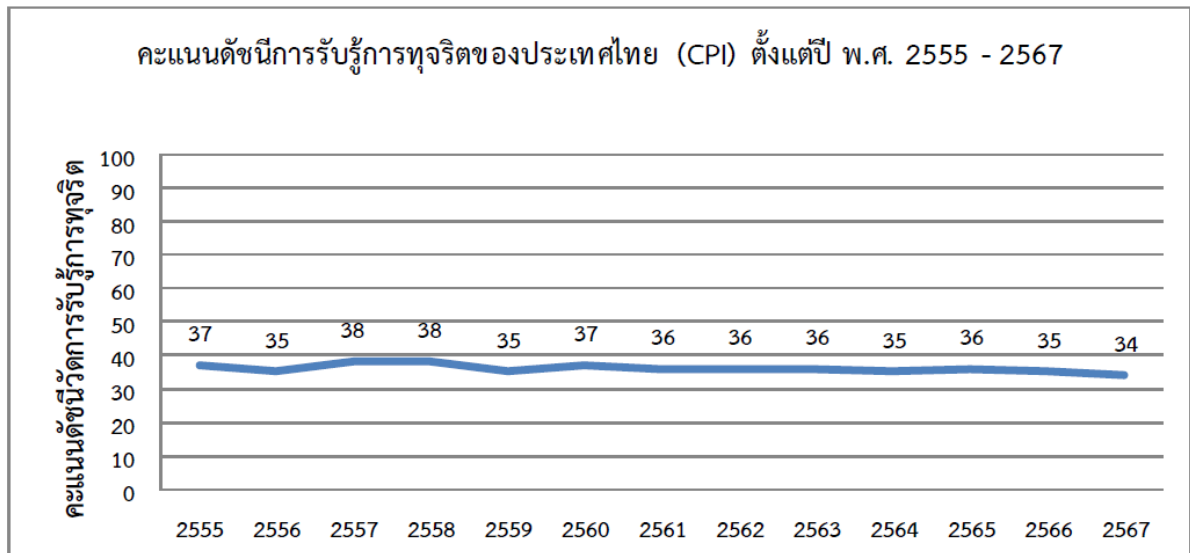
สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
ส่วนที่ ๒ เกณฑ์การประเมินเชิงคุณภาพ “ระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต” (Corruption Risk Management Systems : CRMS) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙	๔
๑. กรอบแนวทางการประเมินเชิงคุณภาพระบบการจัดการความเสี่ยง	๔
๒. นิยามหรือความหมายที่เกี่ยวข้อง	๔
๓. นิยามประเภทของความเสี่ยงการทุจริต	๖
๔. ระเบียบวิธีการประเมิน	๗
๕. ระดับผลการประเมิน	๘
ส่วนที่ ๓ แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙	๙
- แนวทางการดำเนินการ	๙
- วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๙
- กระบวนการบริหารจัดการทรัพย์สิน (การให้เข้าทรัพย์สิน)	๑๐
ส่วนที่ ๔ การกำกับและติดตาม	๑๗
- แบบรายงานผลการดำเนินการแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่	๑๘

ส่วนที่ ๑ บทนำ

ความเป็นมา

การทุจริตในภาครัฐเป็นปัญหาร้ายแรงร้ายแรงที่สุดปัญหาหนึ่งของสังคมไทยที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมอย่างมาก รูปแบบการทุจริตในภาครัฐมีการกระจายตัว และมีความซับซ้อนยิ่งขึ้น ในทุกระดับ ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย จนถึงการขับเคลื่อนสู่ระดับปฏิบัติ ประกอบกับองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International) ได้ประกาศผลคะแนนดัชนีชี้วัดการรับรู้การทุจริต ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗ (Corruption Perceptions Index : CPI ๒๐๒๓ เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ โดยครั้งนี้มีประเทศที่เข้าร่วมการประเมินทั้งหมด ๑๘๐ ประเทศ ดำเนินการสำรวจโดยอาศัยการประเมินจาก ๑๓ แหล่ง ปรากฏว่า ๒ ใน ๓ ของประเทศที่ได้รับการประเมินมีระดับคะแนนที่ต่ำกว่า ๕๐ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน และโดยเฉลี่ยระดับคะแนนจะอยู่ที่ ๔๓ คะแนน ประเทศที่ได้รับคะแนนสูงสุดที่สุด คือ Denmark มีคะแนน ๙๐ คะแนน และประเทศที่ได้รับคะแนนน้อยที่สุด คือ South Sudan (๘) ซึ่งประเทศไทยได้รับคะแนน ๓๔ คะแนน อยู่ในลำดับที่ ๑๐๗ ได้รับคะแนนลดลงจากปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งได้รับคะแนน ๓๕ คะแนน อยู่ในลำดับที่ ๑๐๘

บทสรุปภาพรวมผลคะแนน CPI ของประเทศไทยในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ได้รับคะแนน ๓๔ คะแนน อยู่ในอันดับที่ ๑๐๗ จากประเทศที่ได้รับการประเมินทั้งหมด ๑๘๐ ประเทศ ซึ่งมีคะแนนลดลงแต่อันดับเพิ่มขึ้น จากปีที่ผ่านมา ๑ อันดับ โดยสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

๑. ภาพรวมคะแนนของประเทศไทยลดลง ๑ คะแนน โดยคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ของประเทศไทย อยู่ในกลุ่มประเทศที่มีคะแนนลดลง ซึ่งมีจำนวน ๙๓ ประเทศ ดังนั้น คะแนนในปีนี้ของประเทศไทยจึงสะท้อนว่า การประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยในสายตานานาชาติ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ลดลงจากปี พ.ศ. ๒๕๖๖ และเมื่อเทียบคะแนนดิบในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ประเทศไทยได้คะแนนลดลง ๔ คะแนน จาก ๓๑๒ คะแนน เหลือ ๓๐๘ คะแนน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗

๒. คะแนนของประเทศอาเซียนมีระดับคะแนนลดลงในหลายประเทศ ประกอบด้วย เมียนมาร์ ไทย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ และกัมพูชา ซึ่งสะท้อนถึงถึงระดับความโปร่งใสที่ลดลงของกลุ่มประเทศเหล่านี้

๓. สาเหตุสำคัญของคะแนน CPI ที่มีการเปลี่ยนแปลงในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ คือ

๓.๑ มีคะแนนเพิ่มขึ้นในแหล่งการประเมิน ๕ แหล่ง ที่เกี่ยวกับประเด็นประสิทธิภาพการต่อต้านการทุจริต คือ PERC(+๔) V-DEM(+๓) PRS(+๑) BF(TI)(+๑) WJP(+๑) ซึ่งการที่คะแนนมีระดับเพิ่มขึ้นในหลายแหล่งมากกว่าคะแนนที่ลดลง ถือเป็นแนวโน้มในการดำเนินการที่ดี เนื่องจากในสายตาผู้ประเมินอาจจะมองว่าการจัดการแก้ไขปัญหาการทุจริตในรอบปีที่ผ่านมามีประสิทธิภาพมากขึ้น มีเสรีภาพและความเป็นประชาธิปไตยของไทยในการตรวจสอบถ่วงดุลเพิ่มมากขึ้น

๓.๒ มีคะแนนลดลงในแหล่งการประเมิน ๔ แหล่ง คือ IMD(-๗) GI(-๓) EUJ(-๒) และ WEF(-๒) ซึ่งเป็นแหล่งการประเมินที่เกี่ยวข้องกับการการดำเนินธุรกิจ การอนุมัติ อนุญาต ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการดำเนินธุรกิจยังคงมีความยุ่งยากในการติดต่อกับหน่วยงานภาครัฐและยังมีการเรียกรับสินบนจากภาครัฐกิจเอกชน แสดงให้เห็นถึงอุปสรรคในการประกอบธุรกิจในประเทศไทย ส่งผลต่อศักยภาพในการแข่งขันทางการค้า การลงทุนจากต่างประเทศลดลง

๔. องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ ได้มีข้อเสนอแนะสำคัญ จำนวน ๔ ประเด็น ดังนี้

๔.๑ นำเรื่องความซื่อตรงมาเป็นประเด็นหลักในการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญสู่ความเปลี่ยนแปลงที่แท้จริง เนื่องจากประเด็นสภาพภูมิอากาศเป็นปัญหาที่มีมาอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นโอกาสที่สำคัญในการป้องกันมิให้เกิดการสูญเสียอื่น ๆ การถูกละเมิด และยับยั้งการกำหนดนโยบายที่ไม่เหมาะสม

๔.๒ การพัฒนาการสืบสวนสอบสวน การลงโทษ และมาตรการด้านการป้องกันเพื่อต่อต้านการทุจริตจะช่วยยับยั้งอาชญากรรมทางสิ่งแวดล้อมและลดโอกาสการละเว้นจากการลงโทษ การเข้าถึงความยุติธรรม สามารถพัฒนาขึ้นได้โดยการสร้างความแข็งแกร่งให้กับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายและหน่วยงานกำกับควบคุม รวมถึงหน่วยงานต่อต้านการทุจริตต่าง ๆ ชุมชนท้องถิ่นจะต้องเข้าถึงกลไกหรือกระบวนการการร้องทุกข์ต่าง ๆ โดยผู้ร้องทุกข์ทั้งในเรื่องของวิกฤตสภาพภูมิอากาศ สิ่งแวดล้อม และผู้แจ้งเบาะแสจะต้องได้รับการคุ้มครอง

๔.๓ ป้องกันกระบวนการกำหนดนโยบายด้านสภาพอากาศจากอิทธิพลที่ไม่เหมาะสมระดับชาติ และระดับนานาชาติ ซึ่งจะนำไปสู่การดำเนินการที่เข้มแข็งมากยิ่งขึ้นในด้านวิกฤตสภาพภูมิอากาศ การกำหนดนโยบายด้านสภาพภูมิอากาศต้องมีความโปร่งใสอย่างสูงสุด และมีการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสม จะนำมาซึ่งศักยภาพอย่างเต็มกำลัง และพลิกฟื้นความน่าเชื่อถือในการจัดการกับนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๔.๔ เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการลงทุนเพื่อแก้ไขวิกฤตสภาพการเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศ เพื่อช่วยแก้ปัญหาให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบอย่างเหมาะสม ข้อมูลด้านการเงินในการต่อสู้กับสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง โครงการ และสัญญาต่าง ๆ จะถูกเปิดเผยสามารถเข้าถึงได้ และเป็นที่รับรู้ในวงกว้าง ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของการได้รับความยินยอมล่วงหน้าโดยสมัครใจจากผู้ที่ได้รับผลกระทบจากโครงการดังกล่าว กรอบความรับผิดชอบที่ครอบคลุมจะช่วยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ มุ่งเน้นให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดภัยการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมีตัวชี้วัดสำคัญ คือ ค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยจะต้องอยู่ในระดับ ๑ ใน ๒๐ หรือมีคะแนนประมาณ ๗๓ คะแนน ภายในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๗๖ – ๒๕๘๐ โดยในแผนย่อยที่ ๑ การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ มุ่งเน้นการปรับ “ระบบ” เพื่อลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ โดยการพัฒนาเครื่องมือ เพื่อสร้างความโปร่งใส มุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมและมาตรการในการต่อต้านการทุจริตที่มีประสิทธิภาพและเท่าทันพลวัตของการทุจริต รวมถึงการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต เพื่อขับเคลื่อนให้หน่วยงานภาครัฐมีการจัดทำ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต และการจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาอย่างต่อเนื่อง

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญต่อการสกัดกั้นการทุจริต โดยถือเป็นวาระแห่งชาติ และได้ประกาศให้ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นปีแห่งการอำนวยความสะดวกทางธุรกิจต่อต้านการรับสินบนทุกรูปแบบ อีกทั้งแผนปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ ด้านการป้องกันและปราบปราม ซึ่งกำหนดให้ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) ดำเนินการวางระบบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตและประพฤติมิชอบในส่วนราชการเป็นประจำทุกปี และรายงานผลการปฏิบัติ ต่อผู้บังคับบัญชา หรือตามระยะเวลาที่กำหนด

ดังนั้น เพื่อเป็นการยกระดับการประเมินความเสี่ยงการทุจริตให้สามารถขับเคลื่อนการดำเนินการ เพื่อนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อเป็นเครื่องมือหนึ่งในการยกระดับค่าคะแนนดัชนีการรับรู้ การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ได้อย่างเป็นรูปธรรม สำนักงาน ป.ป.ท. จึงได้พัฒนา แนวทางการดำเนินการเพื่อวางระบบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการ โดยขับเคลื่อนการดำเนินการผ่านศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐใช้เป็น เครื่องมือในการป้องกันและลดโอกาสการเกิดการทุจริต ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำพาองค์กรไปสู่ การเป็นองค์กรใสสะอาด คือ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ดี (Good Governance) ซึ่งเป็น ปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการบริหารจัดการองค์การให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และน่าเชื่อถือ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หลักการควบคุมการทุจริตคอร์รัปชัน (Corruption Control) ซึ่งหมายถึง การไม่กระทำและไม่สนับสนุน การทุจริต พร้อมทั้งร่วมมือกันควบคุมไม่ให้เกิดการทุจริตในองค์กร

ส่วนที่ ๒
เกณฑ์การประเมินเชิงคุณภาพ “ระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต”
(Corruption Risk management Systems : CRMS)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

การประเมินเชิงคุณภาพ “ระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต” (Corruption Risk Management System : CRMS) เป็นระบบที่สำนักงาน ป.ป.ท. ได้ทำการพัฒนาขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต โดยได้ประยุกต์ใช้แนวความคิดการบริหารจัดการความเสี่ยงตามหลักสากล นอกจากนี้ ระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต (CRMS) ยังมุ่งให้มีการดำเนินการตามแนวของวงจร PDCA (Plan-Do-Check-Act หรือ วางแผน – ปฏิบัติ – ตรวจสอบ – ปรับปรุง) เพื่อให้การบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๑. กรอบแนวทางการประเมินเชิงคุณภาพระบบการจัดการความเสี่ยง

การจัดทำเกณฑ์การประเมินเชิงคุณภาพระบบการจัดการความเสี่ยงการทุจริต ได้นำแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตมาเป็นกรอบในการจัดทำเกณฑ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑.๑ หลักการที่สำคัญ (Key Principle) ของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประกอบด้วย ๕ หลักการ ดังนี้

หลักการที่ ๑ เน้นความเสี่ยงการทุจริตหลัก : การประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะประเมินเฉพาะความเสี่ยงการทุจริตที่เป็นภารกิจหลักของหน่วยงาน

หลักการที่ ๒ การคาดการณ์ในอนาคต : การประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นการคาดการณ์ในอนาคต ไม่ใช่เป็นการประเมินสิ่งที่เป็นปัญหาปัจจุบัน

หลักการที่ ๓ ใช้ดุลยพินิจอย่างสมเหตุสมผล : การประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นการใช้ดุลยพินิจของผู้ประเมิน ดังนั้น ในการใช้ดุลยพินิจควรมีหลักการ มีเหตุผล น่าเชื่อถือ เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ

หลักการที่ ๔ เข้าใจปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงการทุจริต : ผู้ประเมินต้องมีความเข้าใจกระบวนการ/โครงการ/งาน ที่จะทำการประเมินความเสี่ยง (End To End Process) ตลอดจนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และมีความรู้เรื่องความเสี่ยงการทุจริต รวมถึงโอกาสการเกิดความเสี่ยงและความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นได้ หากไม่มีมาตรการจัดการความเสี่ยง

หลักการที่ ๕ เป็นกระบวนการที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง : การประเมินความเสี่ยงการทุจริตต้องทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

๑.๒ ทฤษฎีการเกิดการทุจริต

๑.๒.๑ ทฤษฎีของ Donald R. Cressey ได้เสนอทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle Theory) ซึ่งประกอบด้วย ๓ องค์ประกอบ ได้แก่ ๑) ความกดดัน (Pressure) เป็นสิ่งเร้า สิ่งกระตุ้นที่ผลักดันให้เกิดการทุจริต ๒) โอกาส (Opportunity) เป็นเหตุการณ์ สถานการณ์ หรือช่องว่างในกระบวนการทำงานต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการกระทำการทุจริต และ ๓) การหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง (Rationalization) เป็นการหาเหตุผลการทุจริตให้แก่ตนเองว่าสิ่งที่ทำนั้นไม่ใช่เรื่องที่ไม่ดีสามารถทำการทุจริตได้เนื่องจากมีตัวอย่างการทุจริตในองค์กรให้เห็นเป็นตัวอย่าง

๑.๒.๒ ทฤษฎีของ Robert Klitgaard ได้เสนอกรอบแนวคิดเกี่ยวกับปัญหาการทุจริต ในรูปแบบของสมการ เรียกว่า “สมการคอร์รัปชัน” ซึ่งสามารถแปลเป็นสมการได้ ดังนี้

การทุจริต = การผูกขาด + ดุลยพินิจ - กลไกความรับผิดชอบ

Corruption = Monopoly + Discretion - Accountability

จากสมการดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าปัญหาทุจริตคอร์รัปชันจะเพิ่มขึ้น หากระบบ เศรษฐกิจมีการผูกขาดกับมีการใช้ดุลยพินิจมากเกินไป ในทางตรงกันข้ามหากกลไกความรับผิดชอบมากขึ้น โอกาสที่การคอร์รัปชันจะลดลงก็จะมีมากขึ้น ดังนั้น กลไกความรับผิดชอบ (Accountability) จึงมีความสำคัญ มากในการป้องกันการทุจริต เพราะเป็นสิ่งที่จะช่วยบรรเทาผลของการผูกขาด (Monopoly) และอำนาจในการ ตัดสินใจ (Discretion) ไม่ให้มีมากจนทำให้เกิดการทุจริต ดังนั้น สมการคอร์รัปชันจึงเป็นอีกหนึ่งแนวทาง ในการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน โดยการลดอำนาจผูกขาด ลดการใช้ดุลยพินิจ แต่ส่งเสริมให้เกิดการเพิ่ม ความรับผิดชอบและความโปร่งใส

การสร้างความโปร่งใสในการดำเนินงานภาครัฐ มีความสัมพันธ์กับแนวทางการแก้ไข ปัญหาการทุจริตด้วยปัจจัยที่เป็นสาเหตุการทุจริตทั้ง ๓ ด้าน ซึ่งสมการการทุจริตดังกล่าว แสดงถึงสาเหตุ การทุจริตที่เกิดจากอำนาจผูกขาด (Monopoly) ที่สัมพันธ์กับแรงจูงใจ (Incentive) ซึ่งเป็นปัจจัย สภาพแวดล้อมจากการได้อำนาจอิทธิพล หรือตำแหน่งหน้าที่ราชการในการดำเนินงาน ประกอบกับ องค์ประกอบด้านดุลยพินิจ (Discretion) ที่สัมพันธ์กับตัวผู้กระทำการทุจริตด้านทัศนคติและเหตุผล (Attitude/ Rationalization) จากความโลภ และขาดคุณธรรมจริยธรรม และองค์ประกอบด้านการขาด ความรับผิดชอบ (Accountability) ที่เป็นปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกอันเกิดจากความอ่อนแอของระบบ การบริหารที่ขาดระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ และการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ซึ่งสัมพันธ์กับ สาเหตุด้านโอกาส (Opportunity) ในการกระทำการทุจริต

๑.๓ ประเภทของการทุจริต

Myint (๒๐๐๐) ให้ความหมายการทุจริตว่า หมายถึง การแจ้งเจ้าหน้าที่ของรัฐแสวงหา ผลประโยชน์ส่วนตัว ทั้งที่กระทำโดยตัวผู้ทุจริตเองโดยลำพังไม่เกี่ยวกับบุคคลอื่น เช่น การยกยอก การใช้ ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว เป็นต้น และที่เกี่ยวกับสองฝ่ายซึ่งมีผู้ให้และผู้รับ เช่น การเร่ง ความเร็วในการออกไปอนุญาตและการอนุญาตให้ดำเนินกิจการที่ถูกกฎหมายอย่างสมบูรณ์ ซึ่งเรียกว่าเงิน จาระบี (Grease Money) ที่สามารถเปลี่ยนวงล้อของระบบราชการให้ราบรื่นและรวดเร็ว โดยจากความหมาย ของการทุจริตดังกล่าว สามารถแบ่งประเภทการทุจริตออกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑) ประเภทตัวผู้ทุจริตทำการทุจริตโดยลำพัง ได้แก่ การฉ้อโกง การยกยอกทรัพย์สิน

๒) ประเภทการทุจริตสองฝ่ายที่มีผู้ให้และผู้รับ ได้แก่ การได้สัญญาจากรัฐ การได้รับจัดสรร ประโยชน์ทางการเงิน เช่น เงินอุดหนุน การขอใบอนุญาตกระทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การได้ลด ค่าธรรมเนียม การลดระยะเวลา การหลีกเลี่ยงกฎหมาย เนื่องจากระเบียบข้อบังคับมีความซับซ้อนและเป็น ภาระมาก จึงเหลือวิธีเดียวที่จะทำให้สิ่งต่าง ๆ สำเร็จ คือ การจ่ายเพื่อหลีกเลี่ยงสิ่งต่าง ๆ

๒. นิยามหรือความหมายที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในการกระทำการทุจริต (Corruption Risk) จากการอนุมัติอนุญาตและการให้บริการประชาชน การให้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ การใช้จ่าย งบประมาณในการดำเนินโครงการต่าง ๆ และการบริหารงบประมาณ ทั้งนี้ จะไม่รวมความเสี่ยงการทุจริต จากการยกยอกเงินหรือทรัพย์สิน การเงิน การบัญชีที่เป็นเท็จ (Fraud Risk) ซึ่งมักเกิดการกระทำของบุคคล เพียงลำพัง เนื่องจากระบบภายในอ่อนแอ

๒.๒ สลอบ (Bribery) หมายถึง การเสนอ การสัญญา การให้ การรับ การเรียกร้องผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะมิมูลค่าเท่าใด (ผลประโยชน์นั้นเป็นได้ทั้งในรูปตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน) ทั้งทางตรงและทางอ้อม และไม่ว่าจะเป็นสถานที่ใด ๆ ก็ตาม โดยเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการโน้มน้าวหรือตอบแทนให้บุคลากรกระทำหรือละเว้นการกระทำอันเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามหน้าที่ของบุคคลนั้น

ดังนั้น การให้หรือรับของขวัญ รวมถึงผลประโยชน์อื่นใด เช่น การจัดเลี้ยง การอุปการะ ค่าเดินทาง ค่าที่พัก อาจถูกพิจารณาว่าเป็นสลอบได้

๒.๓ รูปแบบของสลอบ หมายถึง ผลประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ

๒.๓.๑ สลอบ (Bribery) : ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดที่เสนอว่าจะให้ สัญญาว่าจะให้ มอบให้ การยอมรับ การให้ หรือการร้องขอสิ่งใดสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันส่งผลต่อการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งในลักษณะจูงใจให้กระทำหรือไม่กระทำที่ขัดต่อหน้าที่ความรับผิดชอบ

๒.๓.๒ ค่าอำนวยความสะดวก : ค่าใช้จ่ายจำนวนเล็กน้อยที่จ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐอย่างไม่เป็นทางการ เป็นการให้เพียงเพื่อมั่นใจว่าเจ้าหน้าที่รัฐจะดำเนินการตามขั้นตอน กระบวนการ หรือเป็นการกระตุ้นให้ดำเนินการอย่างรวดเร็วขึ้น โดยกระบวนการนั้นไม่ต้องใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐ เป็นการกระทำอันชอบด้วยหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐผู้นั้น

๒.๓.๓ ค่ารับรองและของขวัญ : ค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมของผู้รับบริการรัฐ เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดี หรือเป็นการแสดงออกซึ่งสนใจ วัฒนธรรมทางสังคม ซึ่งอาจรวมถึงค่าที่พัก ค่าโดยสาร การศึกษาดูงาน ค่าอาหาร และเครื่องดื่ม บัตรกำนัล ฯลฯ

๒.๓.๔ สลอบน้ำใจ : ความเอื้อเฟื้อเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการมีน้ำใจ ความมีมิตรไมตรี การดูแลกันและกัน เป็นต้น โดยอาจหวังการเอาประโยชน์จากการใช้อำนาจรัฐของผู้รับในอนาคต

๒.๓.๕ ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ : ค่าใช้จ่ายที่เป็นสิ่งของใด ๆ ที่มีค่าทางการเงิน รวมถึงสิ่งใช้แทนเงินสด และสิ่งที่สามารถแลกเปลี่ยนเป็นสินค้าหรือบริการได้

๓. นิยามประเภทของความเสียหายการทุจริต

ประเภทของความเสียหายการทุจริต (Types of corruption risks) ในการประเมินเชิงคุณภาพ “ระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต” (Corruption Risk Management Systems : CRMS) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ประกอบด้วย ๓ ด้าน ดังนี้

ตารางที่ ๑ นิยามประเภทของความเสียหายการทุจริต

ด้านที่	ประเภท	นิยาม
ด้านที่ ๑	การอนุมัติ อนุญาต	การให้บริการด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือตามระเบียบ/ข้อบังคับของหน่วยงาน
ด้านที่ ๒	การใช้อำนาจ และตำแหน่งหน้าที่	อำนาจที่ได้มาจากการดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง หรือจากการปฏิบัติหน้าที่ โดยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่มีการปฏิบัติในทางมิชอบ
ด้านที่ ๓	การใช้จ่ายงบประมาณ	โครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีที่ทำการประเมินของทุกประเภทงบประมาณ ได้แก่ งบดำเนินงาน งบลงทุน งบรายจ่ายอื่น งบเงินอุดหนุนหรือเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น งบกลาง เงินนอกงบประมาณ และโครงการที่จ่ายขาดจากเงินสะสมขององค์กรปกครองท้องถิ่น ฯลฯ หมายเหตุ : ๑. หน่วยงานสามารถใช้โครงการที่หน่วยงานได้รับจัดสรร

ด้านที่	ประเภท	นิยาม
		งบประมาณรายการในงบลงทุน วงเงินตั้งแต่ ๕๐๐ ล้านบาทขึ้นไปที่มีการจัดซื้อจัดจ้าง มาทำการประเมินความเสี่ยงด้านการใช้จ่ายงบประมาณได้ ๒. ในกรณีที่โครงการเป็นโครงการผูกพันหลายปี หน่วยงานต้องคัดเลือกขั้นตอนที่มีประเด็นความเสี่ยงการทุจริตตั้งแต่ระดับต่ำ ปานกลาง สูง สูงมาก มากำหนดมาตรการและดำเนินการได้ภายในปีงบประมาณ นั้น ๆ

๔. ระเบียบวิธีการประเมิน

ประเภทของความเสี่ยงการทุจริตทั้ง ๓ ด้าน ประกอบด้วยตัวชี้วัดการประเมิน ๒ ตัวชี้วัด ดังต่อไปนี้
ตารางที่ ๒ ตัวชี้วัดการประเมินเชิงคุณภาพ “ระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต”

ตัวชี้วัด	คะแนน
๑) แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๖๐
๒) ผลการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๔๐
รวม	๑๐๐

การประเมินเชิงคุณภาพ “ระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต” (Corruption Risk Management Systems : CRMS) ประจําปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ กำหนดตัวชี้วัด/ตัวชี้วัดย่อย น้ำหนัก/ค่าคะแนน จำนวนข้อคำถาม และคะแนนเต็มรายชื่อ ดังนี้

ตารางที่ ๓ รายละเอียดตัวชี้วัดการประเมินเชิงคุณภาพ “ระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต”

ตัวชี้วัด/ตัวชี้วัดย่อย	น้ำหนัก/ คะแนน	จำนวน ข้อคำถาม	คะแนนเต็ม รายชื่อ
๑. แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๖๐	-	-
๑.๑ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต (Risk criteria)	๕	ข้อ ๑	๕
๑.๒ การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต (Risk identification)	๒๕	ข้อ ๑	๑๕
		ข้อ ๒	๕
		ข้อ ๓	๕
๑.๓ แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๒๕	ข้อ ๑	๑๕
		ข้อ ๒	๑๐
๑.๔ การรับรองแผนและการเปิดเผยข้อมูล	๕	ข้อ ๑	๕
๒. ผลการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๔๐	-	-
๒.๑ ผลการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๓๐	ข้อ ๑	๓๐
๒.๒ การรายงานผลและการเปิดเผยข้อมูล	๑๐	ข้อ ๑	๑๐
รวม	๑๐๐	๙	๑๐๐

๕. ระดับผลการประเมิน

ผลการประเมินเชิงคุณภาพ “ระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต” (Corruption Risk manage Systems : CRMS) แบ่งเป็นระดับต่าง ๆ ดังนี้

ระดับผลการประเมินเชิงคุณภาพ “ระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต”

ระดับ	คะแนน
Excellent : E (ดีเยี่ยม)	ตั้งแต่ ๘๐ คะแนนขึ้นไป
Good : G (ดี)	ระหว่าง ๗๐ – ๗๙ คะแนน
Pass : P (ผ่าน)	ระหว่าง ๖๐ – ๖๙ คะแนน
Upgrade : U (ปรับปรุง)	ต่ำกว่า ๖๐ คะแนน

ส่วนที่ ๓
แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่
ของสำนักงาน ป.ป.ง.
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

แนวทางการการดำเนินการ

สำนักงาน ป.ป.ท. กำหนดให้มีการประเมินความเสี่ยงใน ๓ ด้าน ประกอบด้วย

- ๑) ด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
- ๒) ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ๓) ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ได้กำหนดให้ส่วนราชการ แสดงข้อมูลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ อย่างน้อย ๑ ด้านจาก ๓ ด้าน ดังต่อไปนี้

- ๑) ด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
- ๒) ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ๓) ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มีขั้นตอนหลัก ๕ ขั้นตอน ดังนี้

- ๑) การคัดเลือกกระบวนการงานหรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต
- ๒) การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
- ๓) การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- ๔) การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต
- ๕) การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ สำนักงาน ป.ป.ท. ได้กำหนดให้สำนักงาน ป.ป.ง. จัดทำกระบวนการ/โครงการ ที่ต้องทำการประเมินความเสี่ยงในด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ และสำนักงาน ป.ป.ง. ได้คัดเลือกกระบวนการงานการบริหารจัดการทรัพย์สิน (การให้เช่าทรัพย์สิน) ในการจัดทำประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่ ให้นำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Key Controls in place) มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด ดี พอใช้ หรืออ่อน เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม (Further Actions to be Taken) โดยมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตควรเชื่อมโยงให้มีความสอดคล้องกับความเสี่ยงประเมินไว้ และต้องมีการติดตามเพื่อประเมินการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงที่กำหนดไว้ เพื่อเป็นการยืนยันผลว่ามาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด หรืออาจต้องเพิ่มเติมหรือปรับแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่ใหม่ ตามวงจร PDCA (Plan-Do-Check-Act)

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือโครงการ / ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่

ชื่อหน่วยงาน สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ประเภทความเสี่ยงด้านที่ ๒ ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

ชื่อ กระบวนการ / โครงการ กระบวนการบริหารจัดการทรัพย์สิน (การให้เช่าทรัพย์สิน)

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่ (เหตุการณ์ความเสี่ยง)
๑	รับสั่งหาริมทรัพย์จากกองคดี (รับทางทะเบียน)	- ไม่มีประเด็นความเสี่ยง
๒	เจ้าหน้าที่กองบริหารจัดการทรัพย์สิน สํารวจทรัพย์สิน ณ ที่ตั้งของทรัพย์สิน นั้น ๆ	- ไม่มีประเด็นความเสี่ยง
๓	กรณีอสังหาริมทรัพย์ที่อาจก่อให้เกิดรายได้ เจ้าหน้าที่ประมวลเรื่อง เสนอ ลปง. เพื่อขออนุมัตินำออกบริหารจัดการทรัพย์สิน	- ไม่มีประเด็นความเสี่ยง
๔	วิเคราะห์รายละเอียดทรัพย์สิน อัตราค่าเช่าทรัพย์สิน และค่าใช้จ่ายที่เป็นภาระแก่ทางราชการในการดูแลเก็บรักษามากกว่าการให้เช่า	- ไม่มีประเด็นความเสี่ยง
๕	ขออนุมัติมอบหมายคณะกรรมการเพื่อพิจารณาหลักเกณฑ์และเงื่อนไข การ ทำสัญญาเช่าทรัพย์สินประเภทอสังหาริมทรัพย์	- ไม่มีประเด็นความเสี่ยง
๖	ประชุมมอบหมายเจ้าหน้าที่พิจารณาหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการให้เช่า ทรัพย์สินประเภทอสังหาริมทรัพย์	เจ้าหน้าที่อาจมีการเอื้อประโยชน์แก่ผู้ขอเช่าโดยการกำหนดอัตราค่าเช่าต่ำเกินไป เพื่อการรับสินบนหรือ ของขวัญเป็นการตอบแทน
๗	จัดทำหนังสือขออนุมัติทำสัญญาเช่าและดำเนินการทำสัญญาเช่า	- ไม่มีประเด็นความเสี่ยง
๘	การบริหารสัญญาเช่า	เจ้าหน้าที่อาจปกปิดข้อเท็จจริงและมีการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เช่า และละเว้นไม่ออกสำรวจสภาพ ทรัพย์สิน เพื่อแลกกับการรับสินบน หรือค่าอำนวยความสะดวกจากผู้เช่า อาจมีผลทำให้ผู้เช่าปฏิบัติ ผิดเงื่อนไขตามสัญญาเช่าได้

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่

เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	เหตุการณ์อาจเกิดขึ้นได้สูงมาก (ร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป)
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้สูง (ร้อยละ ๑๐)
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นบางครั้ง (ร้อยละ ๕)
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นน้อยมาก (ร้อยละ ๓)
๑	เหตุการณ์ที่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น (น้อยกว่าร้อยละ ๑)

ผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	กระทบต่องบประมาณ / ความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูงมาก
๔	กระทบต่องบประมาณ / ความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูง
๓	กระทบต่องบประมาณ / ความเชื่อมั่นของสังคมระดับปานกลาง
๒	กระทบต่องบประมาณ / ความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำ
๑	กระทบต่องบประมาณ / ความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำมาก

Risk Score					
โอกาส (likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
๑	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง

ระดับความรุนแรงของความเสียหายทุจริต

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินความระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่ (เหตุการณ์ความเสี่ยง)	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับ ความเสี่ยง
๑	รับสั่งหาทรัพย์สินจากกองคดี (รับทางทะเบียน)	- ไม่มีประเด็นความเสี่ยง	-	-	-	-
๒	เจ้าหน้าที่กองบริหารจัดการทรัพย์สิน สํารวจทรัพย์สิน ที่ตั้งของทรัพย์สิน นั้น ๆ	- ไม่มีประเด็นความเสี่ยง	-	-	-	-
๓	กรณีสั่งหาทรัพย์สินที่อาจก่อให้เกิดรายได้ เจ้าหน้าที่ ประมวลเรื่องเสนอ ลง. เพื่อขออนุมัตินำออกบริหาร จัดการทรัพย์สิน	- ไม่มีประเด็นความเสี่ยง	-	-	-	-
๔	วิเคราะห์รายละเอียดทรัพย์สิน อัตราค่าเช่าทรัพย์สิน และค่าใช้จ่ายที่เป็นภาระแก่ทางราชการในการดูแลเก็บ รักษามากกว่าการให้เช่า	- ไม่มีประเด็นความเสี่ยง	-	-	-	-
๕	ขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาการทำ สัญญาเช่าทรัพย์สิน	- ไม่มีประเด็นความเสี่ยง	-	-	-	-
๖	ประชุมคณะกรรมการพิจารณาสัญญาเช่า	เจ้าหน้าที่อาจมีการเอื้อประโยชน์แก่ผู้ขอเช่าโดยการกำหนด อัตราค่าเช่าต่ำเกินไป เพื่อการรับสินบนหรือของขวัญเป็นการ ตอบแทน	๒	๑	๒	ต่ำ
๗	จัดทำหนังสือขออนุมัติทำสัญญาเช่าและดำเนินการทำ สัญญาเช่า	- ไม่มีประเด็นความเสี่ยง	-	-	-	-

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่ (เหตุการณ์ความเสี่ยง)	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความเสี่ยง
๘	การบริหารสัญญาเช่า	เจ้าหน้าที่อาจปกปิดข้อเท็จจริงและมีการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เช่า และละเว้นไม่ออกสำรวจสภาพทรัพย์สิน เพื่อแลกเปลี่ยนกับการรับสินบน หรือค่าอำนวยความสะดวกจากผู้เช่า อาจมีผลทำให้ผู้เช่าปฏิบัติผิดเงื่อนไขตามสัญญาเช่าได้	๓	๒	๖	ปานกลาง

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่

ชื่อกระบวนการ/โครงการ : กระบวนการบริหารจัดการทรัพย์สิน (การให้เช่าทรัพย์สิน)							
ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่ (เหตุการณ์ความเสี่ยง)	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๑	ประชุมมอบหมายเจ้าหน้าที่พิจารณาหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการให้เช่าทรัพย์สินประเภทอสังหาริมทรัพย์	เจ้าหน้าที่อาจมีการเอื้อประโยชน์แก่ผู้ขอเช่า โดยการกำหนดอัตราค่าเช่าต่ำเกินไป เพื่อการรับสินบนหรือของขวัญเป็นการตอบแทน	ต่ำ	- กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการพิจารณาให้เช่าทรัพย์สินประเภทอสังหาริมทรัพย์ตามคำสั่งเลขาธิการที่ ๒๕๗/๒๕๔๘ ลว.๙ ธันวาคม ๒๕๔๘	มีการมอบหมายเจ้าหน้าที่เจ้าของสำนวนและเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการกอง มาร่วมกันพิจารณาการกำหนดอัตราค่าเช่าที่เหมาะสม	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙	กองบริหารจัดการทรัพย์สิน

ชื่อกระบวนการงาน/โครงการ : กระบวนการบริหารจัดการทรัพย์สิน (การให้เช่าทรัพย์สิน)							
ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่ (เหตุการณ์ความเสี่ยง)	ระดับ ความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยง การทุจริตและการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่	วิธีการในการบริหารจัดการ ความเสี่ยง	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๒	การบริหารสัญญาเช่า	เจ้าหน้าที่อาจปกปิดข้อเท็จจริงและมีการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เช่า และละเว้นไม่ออกสำรวจสภาพทรัพย์สิน เพื่อแลกกับการรับสินบน หรือค่าอำนวยความสะดวกจากผู้เช่า อาจมีผลทำให้ผู้เช่าปฏิบัติผิดเงื่อนไขตามสัญญาเช่าได้	ปานกลาง	- กำหนดแนวทางในการกำกับ ติดตาม การดำเนินการด้านการบริหารสัญญาเช่า - กำหนดค่าปรับในสัญญาเช่าให้ชัดเจน - กำหนดการออกสำรวจตรวจสอบสภาพทรัพย์สินอย่างสม่ำเสมอ - จัดเก็บข้อมูล รายงานการจัดเก็บรายได้การบริหารจัดการทรัพย์สินให้ผู้บังคับบัญชาทราบทุกเดือน	- มีการติดตามออกตรวจสภาพทรัพย์สินอย่างสม่ำเสมอและดำเนินการตามกฎหมายหากพบการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามสัญญาเช่า	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙	กองบริหารจัดการทรัพย์สิน

ส่วนที่ ๔ การกำกับติดตาม

การกำกับติดตามผลการดำเนินงานตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบน จากการปฏิบัติหน้าที่ เป็นมาตรการในการป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตภายในหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น จึงต้องสร้างการมีส่วนร่วมของทุกส่วนราชการภายในสำนักงาน ปปง. เพื่อร่วมกันดำเนินการ โดยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ กระบวนงานตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ของสำนักงาน ปปง. ประเมินผลการดำเนินงานและสรุปผลการดำเนินงานในส่วนที่รับผิดชอบ ตามแบบฟอร์มที่กำหนด และส่งให้ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต สำนักงาน ปปง. ภายในวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๙ เพื่อที่ ศปท. จะได้จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานตามแผนฯ เสนอเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ทราบต่อไป

แบบรายงานผลการดำเนินการแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต และการให้หรือรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่
กอง/ศูนย์/กลุ่ม.....

ชื่อกระบวนงาน/โครงการ :							
ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต และการให้ หรือรับสินบนจาก การปฏิบัติหน้าที่ (เหตุการณ์ความเสี่ยง)	ระดับ ความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือ ป้องกันความเสี่ง การทุจริต และการให้ หรือรับสินบนจาก การปฏิบัติหน้าที่	วิธีการในการ บริหารจัดการ ความเสี่ยง	ผลการดำเนินการ	เอกสาร/ หลักฐาน (ถ้ามี)

ชื่อ - สกุล(ผู้จัดทำ)

ตำแหน่ง.....